

# I. Bevezetés

A **romantika** a 18. század végén kibontakozó művészeti, irodalmi és szellemi mozgalom, amely a klasszicizmus racionalitásával és a felvilágosodás eszmeiségével szemben jött létre. A romantika az érzelmek, az egyéniség, a természet iránti rajongás, a múlt iránti nosztalgia, valamint a misztikum és a szabadság utáni vágy kifejeződése volt. A 19. század első felében vált uralkodó stílussá Európa számos országában.

## II. A romantika jellemzői

- **Érzelempőzpontúság:** A romantikus művészet az emberi érzések, szenvedélyek, vágyak és félelmek kifejezésére törekedett.
- **Egyéniség és zsenikultusz:** A művészt különleges, szinte prófétai tehetségként tekintették.
- **Természet idealizálása:** A természet nemcsak háttér, hanem szereplő, a lélek tükre lett.
- **Múlt iránti érdeklődés:** Különösen a

középkor és a népi hagyományok jelentettek inspirációt.

- **Szabadságvágy és forradalmi gondolatok:** A romantikus művészek gyakran támogatták a szabadságharcokat, nemzeti függetlenségi törekvéseket.
- **Misztikum és természetfeletti:** Gyakran jelennek meg a művekben démonok, szellemek, álmovilágok.

### III. A romantika művészeti ágai

#### 1. Irodalom

- **Jellemzők:** lírai hangvétel, elvágyódás, tragikus hősök, sorsszerűség.
- **Híres alkotók:**
- **Victor Hugo** (Franciaország) – *A párizsi Notre-Dame, Nyomorultak*.
- **George Gordon Byron** (Anglia) – szabadságharcos, elátkozott költő típusa.
- **Alekszandr Puskin** (Oroszország) – orosz romantika meghatározó alakja.
- **Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Arany János** – magyar irodalom romantikus képviselői.

## 2. Zene

- **Jellemzők:** szenvedélyes kifejezés, nemzeti motívumok, drámai dinamika.
- **Híres zeneszerzők:**
- **Ludwig van Beethoven** – átmenet a klasszicizmusból a romantikába.
- **Franz Schubert, Felix Mendelssohn, Robert Schumann, Frédéric Chopin, Richard Wagner, Franz Liszt** – a romantikus zene kiemelkedő alkotói.
- Magyar vonatkozás: **Liszt Ferenc, Erkel Ferenc.**

## 3. Festészet

- **Jellemzők:** drámai jelenetek, erős kontrasztok, egzotikum, történelmi és mitikus témák.
- **Kiemelkedő festők:**
- **Francisco Goya** (Spanyolország) – *A május 3-i kivégzés.*
- **Eugène Delacroix** (Franciaország) – *A Szabadság vezeti a népet.*
- **Caspar David Friedrich** (Németország) – tájképek érzelmi mélységgel (pl. *Vándor a*

*ködtenger felett).*

## 4. Szobrászat

- **Jellemzők:** érzelmek kifejezése, dinamizmus, történelmi és mitologikus témák.
- **Híres alkotók:**
- **François Rude** – *Marseillaise* (Arc de Triomphe domborműve).
- **Barye Antoine-Louis** – állatfigurák, harci jelenetek.

## 5. Építészet

- **Jellemzők:** historizmus (különösen gótika újrafelfedezése – neogótika), romantikus kastélyok, egzotikus stíuselemek.
- **Nevezetes példák:**
- **Neuschwanstein kastély** (Bajorország) – romantikus gótikus stílusú palota.
- **A párizsi Notre-Dame restaurálása** – romantikus érdeklődés a középkor iránt.
- **Magyarországon: Vajdahunyad vára** (Budapest, neoromán, gótikus és reneszánsz elemek együttese).

## IV. A romantika hatása és öröksége

A romantika mély nyomot hagyott a későbbi

művészetekben, irodalomban, és még a modern pszichológiára is hatott azzal, hogy hangsúlyozta az egyéni lélek és az érzelmek fontosságát. A nemzeti öntudat és a szabadságharcok szellemi hátterét is gyakran romantikus gondolkodók és művészek adták. A romantikus esztétika a mai napig hat a populáris kultúrára (pl. fantasy irodalom, filmek, zenei műfajok).